

גיליון שבועות תשפ"ד

אבק שדה לבית

בחג השבועות בציונו של דוד
המלך נחתם הפרק אחרון
בתולדות חייה של הרבנית
חיה רוזנפלד שהייתה למופת
לדבקות והתקשרות בצדיקים
וקבריהם | **קווים לדמותה**

מתוככי הקיבוץ הכפרני לחיים
של אמונה, בזכות הדוד הצדיק
מדור חדש! אור בהירות הדרך

אז מה היא
סגולת היום בשבועות?
להתפלל ושוב להתפלל

**מדור למעלה
מן הזמן**

הרצון קיים
צריך פשוט ללבב
אותו עם הפה והלב

**מדור שיחות
מלב אל לב**

| דבר המערכת |

תוכן העיניים

קוראות חשובות!

אנחנו נפגשות שוב, לאחר פרידה קצרה - כיוון שהגליון הקודם יצא ל"ג בעומר, והנה כעת אנחנו כבר בשבועות. עומדים ומתפלאים שזכינו ברוך ה' להוציא את הגליון השלישי, חסד ה' עלינו!

בעזרת ה', גליון זה הוא הגליון האחרון שיחולק במוקדים ובבתי הכנסת. בכדי לייעל את המערכת, ולנסות לכסות מעט מן העלויות הגבוהות - נעבור בעזרת ה' החל מן הגליון הבא, למתכונת של מנויים. פרטים מדוייקים בגב העלון, ועדכון - בגליון 'אבקשה' הראשי.

עומדות אנו כעת בסיומה של תקופה ארוכה של המתנה, שבסופה נחגוג את חג מתן תורה. כנשים, אנחנו אמונות על המתנה. 'נשים במאי זכין?' שאלת הגמרא הידועה, והתשובה 'שממתינות לבעליהן'. שכרינו כנשים הוא נעלם יותר, פחות מוחשי. לגברים ניתנה התורה ועליהם לקיימה בפועל, הם יודעים ומבינים ממנה מה נדרש מהן. אולם נשים, שאינן מצוות ללמוד אותה, מתקשרות אליה דווקא בקשר נעלם, קשר של המתנה...

ההמתנה הזו היא סודו של היהודי, בכל עת הוא ממתין להתקדם מחכה ושואף לעלות. כך נבנה כלל ישראל, שלב אחרי שלב. ארבעים שנות מדבר, ההמתנה לקבלת התורה, הציפייה לארץ ישראל, הם אלו שהיוו יסודות חשובים בבניינו של עם ישראל. זה גם סוד קיומו של כלל ישראל בגלות האחרונה, שמחכה להיגאל ומצפה שיתגלה אורו של משיח, שיתגלו הצדיקים.

יהודים, במאי זכינו?! בשכר שנמתין לישועה השלימה, בכח האמונה למרות כל הקשיים, בזכות העמידה האיתנה בעקשנות להמשיך לעשות מה שמוטל עלינו ולהאמין באהבת ה' אותנו למרות כל ההסתרות, בשכר ההמתנה הזו אנו מתקשרות לתורה ולאורה הגנוז והקדוש, ונזכה לחיים טובים יותר, חיי קרבת ה' מתוקה.

גם אל מול ההתמודדויות היום יומיות, רבינו מגלה לנו שהסוד הוא 'להמתין'. ההמתנה אינה אך מחסום שצריך להסיר, אלא היא התכלית בעצמה. היא מהותו של היהודי, שיעמדו יהודים בעולם של חוסר והסתרה ומשם ישתוקקו ויצפו לבוראם. קווה אל ה', וחזור וקווה.

ובעזרת ה', בקרוב תבוא ההמתנה הארוכה לקיצה - ונזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו. אמן.

המערכת

קוראות חשובות!

הגליון נמצא בתקופת הרצה ואנו משתדלים ורוצים לשמוע את דעתכם, רעיונות או כיוונים שיש לכם להציע נשמח אם תשאירו הודעה בקו החם של אבקשה לבית 079-5682867 בשלוחה 1

03 נשים במאי זכין למעלה מן הזמן

קשר נצחי

04 קורות חייה של מרת רוזנפלד שהשיבה נשמתה לבוראה בציון דוד המלך בשבועות

10 אור בהירות הדרך גם כשכבולות הידיים

12 את קיום התורה קיבלנו מרבינו! שיחות מלב אל לב

13 כת שיר

14 זמן לצעוק עלילה על רקע היסטורי פרק ג'

'צאו והתפרנסו זה מזה'... נשות אנ"ש היקרות! נשמח לשמוע על עסקים/ יוזמות של אנשי קהילתנו, כדי שאכן נוכל להתפרנס זו מזו... להצטרפות ופרסום חייגו לקו המערכת בשלוחה 2

להצטרפות לשותפות בבית אבקשה ולקבלת הגליון עד הבית חייגו 02-6237686 שלוחה 3
פרסום ושיווק: דוד קניג קמפיינים
עימוד ועיצוב גרפי: א. שפירא

הגליון יז"ל על ידי מערכת 'אבקשה לבית'
טלפון: 079-5682867
מענה אנושי להצטרפות ופרסום בשלוחה 2 בין השעות 9-7 בערב
פקס: 077-3180237

אבקשה לבית

| למעלה מן הזמן |

שיחה מרוממת מאת הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א

נשים במאי זכין!?

הכח להבהיל את העולם הזה, להפרישם ולחזקם מפני הרוחות הרעות שנושבות בעולם.

ראוי לתת מח ולב, כדי לנצל את הימים המרוממים האלו בחג ולפניו, ולהתפלל על הדורות. להתחנן לסייעתא דשמיא שנזכה לחנך ולהחדיר בילדינו את האור והשמחה בתורה ובמצוות.

כשהאמא עצמה שמחה במצוות ולימוד התורה - בניה מרגישים זאת, ומתנהגים בהתאם. ילדים יודעים מה חשוב לאמא שלהם, ושומעים מה היא מספרת. האמא יכולה לרומם את אורת הבית על ידי סיפורים קדושים המחנכים למידות טובות, זכרון עלמא דאתי, קדושה ושמחה. וכמובן דוגמא אישית תעזור לה למשוך אותם לדרך הישר, ועל ידי כך לזכות לזכות עצומה שתעמוד לה לעד.

אנחנו חיים בדור כה מבולבל, בו לאמהות יש כל כך הרבה טרדות, מבית ומחוץ. לא לחינם יש כל כך הרבה לחץ על האמא היהודיה. זוהי עצתו של הבעל דבר, להטריד אותנו ולהסתיר מאתנו את הזכות הגדולה, את הכח המיוחד שיש בתפקידנו העיקרי - להאזיב את התורה על הילדים

הלשון היקרה הזו של רבינו בחיי שהאמא 'מרחמת עליו בכמה מיני געגועים' אמורה ללמד אותנו מה היא הכח והזכות הגדולה שיש לנו. עלינו להשקיע מח ומחשבה, איך אני מחבבת על ידי את התורה והמצוות.

ראוי לתת מח ולב, כדי לנצל את הימים המרוממים האלו בחג ולפניו, ולהתפלל על הדורות. להתחנן לסייעתא דשמיא שנזכה לחנך ולהחדיר בילדינו את האור והשמחה בתורה ובמצוות.

אנו צריכים לדעת שיש כוחות רעים שנמצאים תדיר סביב האדם, ותפקידם להכביד עלינו, להקשות ולמנוע אותנו מלקיים מצוות. וביום הקדוש הזה של חג השבועות, אפשר לבטל את הכח שלהם. כל בת ישראל צריכה להכניס בליבה את האחריות האדירה, ואת הזכות הנשגבה. ועל ידי תפילה בפיה מכל ליבה היא תוכל להשיג שבשנה זו, וגם הלאה, תזכה גם היא להחדיר בילדיה את חשקת התורה ואהבת המצוות. ככל שנרבה בתפילות, כך נזכה לזה ביותר. ולזכור כמובן שהיצר מנסה למנוע אותנו מזה.

<< המשך בעמוד 9

אנו עומדים לפני חג מתן תורתנו. המתנה הגדולה ביותר שקיבלנו, שבה נהיינו לעם. זו היא מתנה מאירה שצריך להודות עליה ערב ובוקר וצהריים. זו זכות אדירה שלא נגמור להלל ולשמוח בה. ואכן ימינו סובבים סביב זה: בכל בוקר מברכים 'שקדשנו במצוותינו', 'אשר בחר בנו', בברכהמ"ז מודים: 'על תורתך שלימדתנו', ובאהבת עולם מזכירים: 'תורה ומצוות חוקים ומשפטים...!'

התורה הקדושה היא החיות והנצחיות של היהודי. קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא - חד הוא. על ידי התורה אנחנו מאוחדים עם הקב"ה.

אין דבר טוב לאדם יותר מאשר לחיות חיים של תורה. הקב"ה הוא 'זקן מלא רחמים', וברחמיו המרובים ובאהבתו אותנו נתן לנו את התורה. התורה היא מלאת חסדים וטוב. כל מצווה ומצווה היא מתנה אדירה ליהודי, לאנשים נשים וטף, אלו הם החיים הנצחיים שלנו.

משום מה, נהוג בעולם לציין את חג השבועות ולהדגיש בעיקר את החלק של לימוד התורה. אעפ"י שאז נתנו גם תרי"ג המצוות - שברובם מחויבת האשה כמו האיש - חוץ ממצוות עשה שהזמן גרמן. ובוודאי שיש לה שייכות חזקה ליום הזה של שבועות.

התורה הקדושה מספרת, שהדיבור הראשון שהקדוש ברוך הוא אמר למשה רבינו, כשבאו למדבר סיני, היה: 'כה תאמר לבית יעקב, ותגד לבני ישראל, אתם ראיתם שעשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים, ואביא אתכם אלי'.

ומפרשים חכמינו ז"ל - 'כה תאמר לבית יעקב' - אלו הנשים. שקבלת התורה שייך לנשים בדיוק כמו לאנשים, ואדרבא, הם הוקדמו לאנשים! ומפרש רבינו בחיי, מהראשונים: שציווה על הנשים תחילה משום שהאשה הטובה היא הסיבה לתורה. שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש. לפי שהיא מצויה בבית והיא מרחמת עליו בכמה מיני געגועים כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו, וגם כי יזקין לא יסור ממנו.

ומוסיף רבינו בחיי דבר נפלא: 'ולכך ראויה האשה להתפלל להשי"ת בשעת הדלקת נרות שבת, שהיא מצווה המוטלת עליה, שיתן לה ה' בנים מאירים בתורה, כי התפילה היא יותר נשמעת בשעת עשיית המצווה' - כיון שהיא זו שממונה על גידול הילדים לתורה, לכן כדאי וראוי שתרבה בתפילה על זה.

רואים כאן שהאמא היא הסיבה החזקה לקבלת התורה. כי אם אין אמא חמה לענין התורה, לא יהיה חינוך לתורה, ולא תתקיים התורה! הדבר מלמד את האחריות המוטלת עלינו, ומאידך, את השמחה בזכות זה! כשאחד מביא את השני!

השל"ה הקדוש מביא, ששבועות הוא יום הדין על התורה. בעצרת נידונים על פירות האילן - דנים כל יהודי כמה תהיה לו סיעתא דשמיא בתורה. חג זה שייך לנשים אפילו יותר מהאיש. וגם את האשה דנים כמה יהיה לה סיעתא דשמיא לענין זה, למשוך את בניה לתורה, כמה סבלנות תהיה לה להאיר ולהשריש בכל ילד אהבת תורה. כמה היא תצליח להשריש בליבם את התכלית לשמה הגענו לעולם, ולהכניס בהם את

קשר נצחי

עד לפני שנתיים עוד התהלכה
בינותינו, דורנו עוד היה ראוי לה.
אך בחג השבועות התשפ"ב נלקחה
מאיתנו דמות מיוחדת, מורמת מעם,
מרת חיה יוכבד רוזנפלד ע"ה, בתו של
החסיד ר' שמואל הורביץ זצ"ל. דמות
נדירה ורבת פועלים זו, אשה יראת ה',
גדולה וצדיקה, קשה עד בלתי אפשרי
להקיף את דמותה בכתבה אחת. שנים
של עבודת השם, חסדים מופלגים,
תפילות ומסעות לקברי צדיקים,
והיותה חסידת ברסלב בכל הוויתה,
הליכותיה, שיגה ושיחה. יכלה העט
ולא יכלו המילים. ניסינו להביא מעט
מזעיר, כנאמר - תן לחכם ויחכם...

מ

רת רוזנפלד נולדה בעיר העתיקה בכ' בתשרי, אושפיזין של יוסף הצדיק, ונקרא על שם הפסוק - עוד יוסף חי. היא היתה בת הזקונים להוריה הרה"ח שמואל ומינדל הורביץ זצ"ל. בבית גדול זה גדלה והתחנכה, ממנו שאבה אורחות חיים ודעת, יראת שמים צרופה, וברען ברסלבאי לוהט.

ילדות בין מירון לירושלים

שנות ילדותה התחלקו בין ירושלים למירון. אביה הדגול כסף לבלות את רוב ימיו אצל הרשב"י, אך חינוך ילדיו עמד בראש מעייניו, ובמירון לא היו מוסדות מתאימים לחינוכם. לכן, הילדים התגוררו לעיתים אצל אחיהם הגדולים בירושלים. כדי שיוכלו ללמוד שם, וכך היו נוסעים תדיר מירושלים למירון.

מרת רוזנפלד החלה את לימודיה בכתה א', ובשל ידיעותיה הרבות הוקפצה לכתה ג'. בימים ההם סיימו את שנות הלימוד בכתה ח', אך למרות שנות הלימוד המעטות אותן בלטה בבית הספר, היתה מרת רוזנפלד הכשרונית בעלת ידע רב. במיוחד הצטיינה בחשבון ובהיסטוריה. בשל העוני השרר בימים ההם, ויוקר הנייר, השתמש אביה הגדול במחברותיה בשימוש חוזר, וכתב בין השורות מחידושי תורתו. כך נוצר מצב שמחברותיה שמורות עד היום הזה...

בזכרונותיה היו שזורים סיפוריו וכיסופיו של אביה לציון הקדוש באומן, ממנו קיבלה היא את הכח והכיסופים לרבינו ולציונו הקדוש. מיסודות בית הוריה הצדיקים שאבה את חוזקה ואיתנותה לחיים.

למען הפצת ספרי רבינו

ביתם סבב סביב עבודת ה' בכל רגע, אביה ר' שמואל, עסק כידוע בהדפסת ספרי רבינו, והבית היה מלא ספרים בלתי כרוכים, וגלינות נייר. אביה שלח אותה הלון וחוזר בעסקי ההדפסה וההפצה, כך היתה גם היא שותפה בעסק מיוחד זה.

עובדה מדהימה היא, כי אביה נתן לה במתנה אמירת 'תיקון הכללי' שלו באומן. זאת, למרות הסיפור המפורסם שהתרחש בפורים ב'שול' בירושלים, במשתה היין - בו ר' שמואל שפירא ביקש 'לקנות' מר' שמואל הורביץ תיקון הכללי אחד... ר' שמואל הורביץ לא הסכים בעד כל הון. מסיפור זה ניתן ללמוד עד כמה העריך אותה שראויה היא ל'מתנה' מיוחדת כזו!

אביה הקדוש העיד עליה כשהתארסה, שהיא יודעת את כל ה'כוכבי אור' בעל פה. בניה התפלאו על כך, כי הספר מלא בעניינים הקשים להבנה, ובפרט לנשים, והיא סיפרה להם שאביה עמל ללמד אותה ולהסביר לה. עוד היא סיפרה, שאביה לימד אותה לפני חתונתה את הסיפור של ה'ז' בעטלער'ס מסיפורי מעשיות.

בהיותה נערה, הצפינה לעיה"ק צפת, להיות לעזר לסבה הגדול, ר' ישעיה הורביץ. הסבתא חלתה, ונסעה מעבר לים בכדי לבקש מזור למכאוביה. הנכדה המסורה, מרת ח. רוזנפלד, טיפלה בכל צרכיו של הסב שנותר בארץ הקודש במסירות, ובהקפדתו המיוחדת על צניעות, היתה הולכת מדי לילה לישון אצל דודתה.

האשה מקודשת

בהגיעה לפרקה, היה אביה, ר' שמואל זצ"ל, מהבודדים בין אנ"ש שהתעקשו לחתן את בנותיהם אך ורק עם ברסלב'ר חסידים. ואכן, זכתה להינשא לבעלה הצדיק, ר' אלעזר מרדכי רוזנפלד זצ"ל.

מרת רוזנפלד הצדקת כיבדה בכל ליבה וכוחה את בעלה החסיד, ולקחה על עצמה בשמחה את עול הבית וגידול הצאצאים. היא התמסרה לעבודת ה' שלו, וחיפשה כיצד לסייע ולעזור לו לעלות ולהתעלות במעלות בית ה'. ר' אלעזר מרדכי היה קדוש ופרוש מאוד, ובשל כך היה יוצא מהבית בעוד לילה, וגם חוזר אליו רק בשעות החשיכה, כדי שלא להלך ברחוב בעוד יום. כך יצא שהילדים כמעט ולא הכירוהו. כששמה את ליבה לכך, לא התמרמרה או כעסה חלילה, אלא מצאה פתרון לבעיה - היא החלה להקפיד להרדים את הילדים בימי שישי בצהריים, כדי שיהיו ערניים בליל שבת, וישהו עם אביהם וילמדו ממנו.

כיבוד הורים

פרק מיוחד רשמה מרת רוזנפלד בכיבוד הוריה. כאשר היא היתה אשה צעירה, אמא לתינוקת בת חודש בלבד, חלתה אמה בשיתוק, ר"ל. מרת חיה לא הססה, והכניסה את הוריה לביתה הקטן! במשך שנים טיפלה באמה במסירות מיוחדת, וללא עזרה. בימי מלחמת ששת הימים, הופגזה ירושלים קשות. מרת חיה לא הסכימה להותיר את אמה לבדה, ולרוץ למקלט. 'שלוחי מצווה אינם ניזוקין', אמרה. ורק כאשר הגיעו אנשים להושיט לה עזרה, ולהוריד את אמה למקלט, הסכימה גם היא לרדת למקלט. זמן מועט לאחר הגיעם למקלט, זעזע פגז את הבנין, ובנס מופלא נפל לתוך דוד מים, כך שאיש לא נפגע.

לאחר פטירת אמה, נותר אביה, ר' שמואל, לגור בביתם עד לפטירתו. בשנת תשכ"ז חזרה האפשרות לשוב ולהתגורר ברובע היהודי. ור' שמואל חפץ בכך מאוד. המשפחה כולה התמסרה לסב, והם עברו דירה במיוחד למענו. התנאי היחיד למעבר אותו הציב החתן, ר' אלעזר מרדכי, שהדירה לא תהא צופה אל מקום המקדש. 'כיצד ניתן לאכול ולשתות כאשר רואים מהחלון את מקום המקדש בחורבנו?' תהה בכאב.

לאחר פטירת ר' שמואל זצ"ל, נשארו לגור ברובע עוד כמה שנים. ביתם היווה בית הכנסת אורחים וכתובת מוכרת לכל הבאים בדרכם לתפילה בכותל המערבי. תמיד התכבדו הבאים בשעריו במאכל ובמשקה.

פטירת בעלה הצדיק

לא ארכו הימים לאחר הסתלקות הסב, ר' שמואל, ולמרבה הצער, בעלה הצדיק, ר' מרדכי אלעזר חלה מאוד. מרת חיה טיפלה בו במסירות, וניסתה בכל דרך להקל מחוליו המייסר. ימים ולילות שהתה לצידו, ויחד עם הדאגה לגידול הילדים הקטנים, לא משה מדאגתה לו. היא מלאה את רצונו בשלימות. גם אם הרופאים והעסקנים אמרו אחרת, היא מלאה אחר בקשתו ללא עוררין. פעם היא אמרה לעסקן אחד: 'הלוואי שתאמינו בהשם יתברך כמו שאתם מאמינים ברופא'...

היא היתה מלאת תקווה ואמונה שיבירא ויחיה, והרבתה להתפלל בעדו. אך הגזירה נגזרה, וביום ז' באב התשל"ט, נפטר ר' מרדכי אלעזר, ומרת

טובה שאינו ברסלב'ר. ואמרה לה בכעס: אם כך, אין לי בשבילכם! וטרקה את הטלפון. מרת חיה נהנתה ואמרה: 'אני אכן לא צריכה ממנה שידוך, אני צריכה מהשי"ת!'

היתה אומרת - 'אינני מבינה איך אנשים חיים בלי רבינו', 'אינני יודעת במה זכיתי, להיות במקום הטוב בעולם, קשורים לרבינו הקדוש!'

בנות ברסלב

כאשר שמה ליבה לכך, שבנות מבתי ברסלבים לא רוצות חתנים ברסלב'רס, החליטה להקים מסגרת שתכנסים בהם את האור של רבינו. בשקט ובצנעה, ללא שידעו האנשים שהיא זו העומדת מאחורי הפעילות, היתה דואגת לממתקים, והיא ובנותיה ישבו וגזרו כרטיסים לפעילו. על פי הנחיותיה הפעילו והדריכו את הבנות, ואת בנותיה ונכדותיה שלחה לשמש כמדריכות.

חיה נותרה אלמנה עם עשרה ילדים כאשר הגדול עדיין לא הגיע לבר מצווה, והקטנה בת שנתיים בלבד. לב כולם נקרע למשמע הבשורה המרה. ירושלים כולה הזדעזעה מן האסון, והמנחמים שמלאו את הבית מלאו עיניהם דמעות. כל הסובבים כאבו למראה האלמנה הצעירה וילדיה היתומים. חלקם אף נשאו קולם בבכי. אך היתה זו מרת חיה שחיוקה את כולם, היא תמחה: מדוע הם בוכים? מדוע הם מרחמים? הרי הקב"ה בוודאי מרחם עלינו יותר!, כך עודדה את כל האנשים שלבם נשבר למראה מצבה העגום. 'צריך להיות בשמחה!', אמרה להם, 'בעלי אהב שמחה!'

בעוז ובגבורה תפקדה כאב וכאם גם יחד, והקפידה להכניס תמיד אך שמחה בבית. אמנם בטבעה הראשוני היתה רצינית ושקולה, אך היא שינתה את נטייתה הבסיסית, ועמלה על רכישת מידת השמחה. היא סיפרה על אביה, ר' שמואל זצ"ל, שתמיד היה שמח, למרות שמטבעו היה נוטה להיפך. הוא עבד על זה. כך, היא אמרה, גם אנחנו צריכים לעבוד על זה.

זמן קצר לאחר פטירת בעלה, עברה לגור בשכונת מאה שערים, בכתובת בה היתה ידועה - רחוב סלונים. היא עשתה כך מפני בקשת בעלה, שבקש ממנה שיגורו במקום המתאים לחינוך הילדים.

חינוך הילדים

חינוך הילדים היה בראש מעייניה. היא השקיעה בכך את כל ליבה ונפשה. מעולם לא הרימה קולה על ילד, ובוודאי לא יד. תמיד היתה שקולה ולא איבדה את איתנותה הפנימית. גם כשמשוהו נשבר או נשפך, הגיבה בגבורת נפש ברוגע. עובדת החינוך שלה היתה בתפילה, בכבוד, בשמחה, ובעיקר - בדוגמא אישית.

גם בנושא הצניעות, שהיה חשוב לה ביותר, מעולם לא העירה. היא אמרה שבמקום להעיר היא רק מתפללת יותר.

ילדיה היו כל עולמה, היו עסקנים שרצו לעזור לה, וניסו לומר לה, שבכך שהיא מלבישה את הילדים כ"כ טוב ומכובד, ואף נוסעת איתם הרבה למירון, היא גורמת לאנשים שלא ירצו לעזור לה. תשובתה היתה: 'ה' עוזר לי, הילדים שלי לא יהיו מסכנים...' היא היתה שילוב נדיר של חוזק ולבביות, ואת בטחונה שאבה אך ורק מכח האמונה והביטחון בה' יתברך לבד.

את ילדיה הרגילה בנסיעות לקברי צדיקים, כפי שראתה בבית הוריה. פעמים רבות הם נסעו למירון, למרות הקושי בטלטולי הדרך של הימים ההם. גם את קבר רחל ואת חברון היו מרבים לפקוד. בכל עת שהיתה מגיעה לאחד מה'מקומות הקדושים', היתה שוקעת שעות באמירת תהילים, ממש כפי שכתב אביה, ב'מי שמואל': בילינו כמה שעות בתפילה...

לאור הצדיק

ביתה היה מלא וגדוש 'ברסלב'. היא השרישה בלב הילדים את רבינו הקדוש, עמוק מאוד. בכל הליכותיה, כל מעייניה, כל בעיה וכל עניין - הכל נענה בעצה מ'ספר המידות'. 'כואב לך הראש? תגיד 'תפילה לחבקוק'. כל שאלה נענתה ב'דער רב'ה זאגט...' אחת מבנותיה סבלה פעם מכאבי שיניים, ובפשטות ממש הציעה לה כטיפול לומר שיר השירים כמו שרבינו הק' אומר שבשיר השירים נמצאים כל הרפואות שבועולם. בסבלנות אין קץ אמרה עם הילדה את שיר השירים מילה במילה, עד שהכאבים חלפו...

שידוך מאנ"ש

משבגרה ביתה והגיע לפרקה, החלו השדכנים להציע הצעות, חלקן היו מפתות, וכללו גם כסף וכבוד... אך מרת חיה, למרות אלמותה, הייתה איתנה בדעתה, ולא אבתה לשמוע כלום. היא התעקשה לבתה, כפי שהתעקש אביה בעבורה - אך ורק חתן ברסלב'ר. כששכב בעלה חולה וחלש על ערש דוי, וחש כי לא יזכה להוביל את ילדיו לחופה, ביקש ממנה כמה פעמים כי תיקח לבנות אך ורק חתנים ברסלב'רס. מרת חיה ענתה לו כי בעזרת ה' עוד יזכו להובילם יחד, אך הוא ביקשה שוב ושוב. באחת מן הפעמים שהזכיר את הנושא, שאלה אותו - ומה אעשה אם לא יהיה? ענה לה בעלה הצדיק - תתפללי, ויהיה! ובאמת מאז התפללה על כך, ואכן זכתה... מעניין לציין כי כמה מחתניה הם 'מקורבים', ואין לדעת אם הם התקרבו בזכות תפילותיה. היא הדריכה את בנותיה ונכדותיה להתפלל על 'א ברסלב'ר חתן', ובהמשך הוסיפה לנוסח: משיבה טובה.

אחת השדכניות שהתעסקה איתה כעסה עליה ממש כששוב סרבה להצעה

צינון רבינו הקדוש אומן כפי שהיה נראה לאחר נפילת הקומנונים

קבר הרשב"י במירון בימים עברו

כבוד השבת

הקפידה מאוד לכבד את השבת. שנים רבות הקפידה לא לנסוע מחוץ לעיר ביום שישי, וזאת משום מעשה שהיה. באחת מנסיעותיה לאומן, נסעו דרך פולין, בשתי מוניות. הדרך היתה ארוכה מאוד בימים ההם (וקצת מחזירה אותנו לזמן הזה, בו עוברים הנוסעים מניעות קשות עקב המלחמה בארץ ישראל ובאוקראינה...). המונית בה נסעה מרת חיה הגיעה ליעדה ביום שישי בבוקר, בעוד המונית השנייה בה

נקיון השול

כשילדיה היו קטנים, קיבלה על עצמה לנקות את בית המדרש הגדול, 'השול', בירושלים, ללא תמורה. בשמחה היתה מגייסת את בנותיה הגדולות לזכות שנפלה בחלקן, והיתה מרגשת אותן ומחבבת עליהן את הזכות והמצווה, ומספרת להן על אביו של רש"י שזכה לבן שהאיר את העולם בתורתו, בזכות שכיבד את בית הכנסת. גם בהיותם גרים ברובע היהודי, היתה מופקדת על נקיון בית הכנסת שבבתי מחסה, והשכילה לעשות זאת עם ילדיה מתוך הרגשת רוממות וזכיה. ביותר הקפידה על הדלקת נר תמיד לרבינו בשמן זית דווקא, אף שלעיתים הוא היה יקר מאוד! לא חסכה בזה, וטרחה בעצמה להכין, לעלות ולהדליק.

נסיעותיה לאומן

בילדותה חלמה שהיא נמצאת בציון הקדוש. היתה מלאת שאיפות והשתוקקות להשתטח בקברו של רבינו הקדוש. משנפתחו השערים הוציאה מיד דרכון, ופעלה וביקשה שתתארגן קבוצה לנשים, ואכן בזכותה התארגנה קבוצה. המחיר היה גבוה מאוד, אך היא לא שתה את ליבה לא לכסף, ולא לטלטולי הדרך. באותן שנים לא היו טיסות ישירות לרוסיה (שאומן היתה חלק ממנה אז, לפני שאוקראינה קיבלה עצמאות), והם התגלגלו דרך כמה מדינות. אנשי האינטוריסט הידוע לשמצה סחבו אותם ממלון למלון בקור הרוסי הנורא, אבל זה כבר נושא לכתבה נפרדת... מאז הנסיעה היא לא נפרדה מהציון הקדוש. בכל עת מצוא, כשתקפו געגועיה, היתה קמה ונוסעת לאומן. בתחילה כמארגנת קבוצות, ולאחר מכן באופן עצמאי. בכל פעם שהיתה מגיעה היתה מלאה ב'ברען' והתחדשות כזו כאילו היתה זו הפעם הראשונה.

מיד בהגיעה, ולא משנה אם זה היה אמצע הלילה לאחר יום שלם בדרכים, או לפנות בוקר - דבר ראשון היתה רצה לציון, אומרת תיקון הכללי ביראה וברגש, ולאחר מכן שחה: 'כבר קיבלתי את הוצאות הדרך שלי בחזרה...' כאומרת, בשביל תיקון הכללי זה בלבד, כבר היתה שווה לי כל הנסיעה. ומאז - כל דבר נוסף שחטפה, היה מרומם ומחיה אותה מאוד. הנהגותיה בציון היו ברורות ובסילודין. בהיותה במקום קדוש זה לא שתה ליבה להסחות הדעת, והיתה דבוקה בתפילה ובהתקשרות לרבינו הקדוש.

לאחר נסיעתה הראשונה, כאמור, התחילה לארגן נסיעות קבוצתיות לאומן. כל מטרתה היתה להביא כמה שיותר נשים וילדות צדקניות לרבינו, ובוודאי בנים לפני גיל שבע. כל נסיעה הייתה מלווה בעבודת המידות שלה, בקירוב רחוקים, ובניסים ונפלאות בלי גבול. היא לא ויתרה על שום פסיק בידישקייט, לא התפשרה על שום סעיף בהלכה, הכל התנהל בצורה הראויה והטובה ביותר. טרחה להביא עימה אוכל מהארץ בכשרות ה'עדה החרדית', והכל הקפידה שיהיה על הצד המהודר והכשר. נסיעות אלו, שהיו כרוכות בהשקעה ומאמץ אדירים - נערכו ללא קבלת שום תמורה! היא מסרה את הנפש בשביל לזכות להביא לרבינו עוד אנשים.

היא ארגנה נסיעות רבות במסירות נפש ממש כדי לזכות להביא אנשים לתיקון האמיתי. היא עסקה בזאת עד שראתה שכבר יש עוד חברות העושות זאת, והעניין התמסד ואין בזה עוד צורך, ומאז המשיכה לנסוע עוד ועוד - אך ללא קבוצות מאורגנות.

מאז שנפתחה הדרך מארץ ישראל לאומן, היתה מחלקת את ימיה בין ירושלים, מירון ואומן. נפשה המתגעגעת הייתה מוצאת מנוח במקומות קדושה אלו.

בין אדם לחברו

היתה כתובת לנשים רבות שבאו להתייעץ איתה בכל עת מצוא, והיותה סמל ודוגמה בכל הליכותיה. רבות ממכרותיה ומאלו שהתייעצו עימה מספרות, שכשהן היו באות לידי בעיה, קושי או נסיון, המחשבה 'איך היתה מרת חיה נוהגת?' היתה צפה ועולה, ומתווה את הדרך.

כשזכתה לעשות חסד עם יהודי - לא היה מאושר

נסעה אחותה נסעה לאט, והגיעה ממש לפני השקיעה לאומן. כל אותו יום שישי היא היתה עסוקה בתפילה מעומק הלב שאחותה תגיע בזמן וללא חילול שבת, ח"ו. לאחר מעשה זה קיבלה על עצמה שלא לצאת עוד מחוץ לעיר ביום שישי. על קבלה זו שמרה גם כשהיה לה קשה ומסובך.

בטחון בה'

הבטחון בהשי"ת היה חזק וברור אצלה. היא דיברה עם השי"ת בכל זמן ועת. שפכה את ליבה לפניו, ולא חיפשה בשר ודם לפנות אליו בשום בעיה וענין. היא סמכה לגמרי על השי"ת, בשלווה בביטחון גמורים. 'כשנסגר שידוך', הייתה אומרת, 'אנשים שואלים: את מי לקחת? צריך לשאול: את מי נתנו לך!', רק ה' נותן! אתה בעצמך לא עושה כלום! כך התבטאה, ובאמת כך היא חיה.

אחד מבניה, זיווגו התעכב קצת מלבוא, ובתקופת ההמתנה אמרו לה: כנראה שכשהוא יתארס נבין למה הוא חכה, ענתה: 'אני לא צריכה להבין, אין לי שאלה!'

כאשר זכתה ונישאו כל ילדיה, מילאה את יומה במעשי חסד לרוב. ביתה היה מוכר לכל במעשי החסד הרבים שעברו דרכו ונעשו בו. אחד מן הידועים שבהם היה התמסרותה לגמ"ח מיץ הרימון אותו יסד אביה ז"ל. מיץ רימונים כתרופה לחולי מעיים. למרות הקושי והטרחה הכרוכים בעשיית המיץ, השקיעה בכך את כל כוחה ומרצה. כל שנה לאחר חג הסוכות, היתה מתחילה באיסוף הרימונים. בגמ"ח זה התעסקה עוד כשילדיה היו קטנים. אז היו מצפינים מירונה וקוטפים מעצי ההפקר. בשנים שלאחר מכן, שהתמעטו העצים עקב כריתתם, קנתה רימונים מכספה, וגם מיכשור, כלים ובקבוקים, הכל מכיסה הפרטי, ללא קבלת תמורה. כל המשפחה גויסה לעבודה, מי בסחיבה, מי בקילוף ובחיתוך, ומי בריסוק ובסינון. כמוכן אחר כך היה בישול ארוך ואיטי, כל סיר בושל כעשרים שעות! המלאכה ארכה יומיים תמימים בהם לא נחה לרגע. כמות קטנה נעשתה בכלים מיוחדים כדי שיהיו כשרים לפסח, שגם אז יוכלו לסייע ולהיות לעזר עבור יהודים כאובים.

בשל חומציותו של הפרי, הרצפה 'נאכלה' ונהרסה, ולמרת חיה הדבר לא הפריע כלל. היא היתה בשמחה ואמרה שהבית קודש לגמ"ח הרימונים. מכל הארץ ואפילו מרחבי העולם הגיעו לקחת ממנה מיץ, ולמרות העמל ונטרחה וההוצאות - לא הסכימה לקחת שקל עבור המיץ.

קבר דוד המלך

ירושלים העתיקה בעת מלחמת תש"ח

ממנה! היתה מחפשת כל הזדמנות לסייע ולעזור. כשיצאו כרטיסי הרב קו - קנתה במיוחד רב קו אנונימי, כדי שתוכל לתקף בעבור אנשים באוטובוס. היה זה סמל למעשי החסד שלה - מפני שהתעריף בכרטיס שלה, בהיותה אזרח ותיק, היה מוזל יותר. היא חשבה כיצד תוכל לעזור לאנשים ש'נתקעו' בלי יכולת לשלם, וטרחה לקנות את הכרטיס האנונימי במיוחד למטרה זו.

אחת ממכרותיה בעלת תשובה ללא משפחה וילדים, שכבה על ערש דוי. מרת חיה טיפלה בה במסירות כל תנא, בהקדישה לה ימים ולילות של עבודה קשה והתמסרות, כמו היתה זו בת משפחה ממש. היא אף דאגה לקנות לה קבר בסמוך לחלקת משפחתה, כדי שכשיבואו צאצאיה לאצאיה את קברו של אביהם ושאר הקרובים - יעלו אף לקברה של חברה זו, ויעשו מעשה לעילוי נשמתה. היתה זו גאונות של חסד! לחשוב כיצד יוכלו להיטיב לה לאחר שגם היא וגם חברתה כבר לא תהינה כאן בעולם הזה.

הקפדתה על צניעות

היתה דוגמא, סמל ומופת לצניעות מופלגת. פעם ביקשה מאחד מבניה שיטבול עבורה כלי שקנתה. שאל אותה בנה בפליאה: והלא מקווה הכלים הוא ממש בדרך, בין החנות בה קנית את הכלי, לבין הבית? כיצד ייתכן שלא טבלה אותו בדרך?

ענתה לו אמו, מרת חיה הצדקת, בפשטות: מעולם לא עברתי מדרך זו! הרי סמטא זו היא מקום בו עוברים בעיקר גברים! ארבעים שנה התגוררה בסמיכות לסמטא זו, ומעולם לא עברה שם, כי 'זה מקום שעוברים בו בעיקר גברים'...

היא ויתרה על שמיעת קריאת התורה באומן, מפני שהחדרון הקטן אליו נכנסות נשים לשמוע את הקריאה, משמש למעבר גברים.

היא הרבתה לשתף את צאצאיה, במשהו ששמה לב אליו מביקוריה הרבים בקברי צדיקים: השבח הגדול ביותר שנכתב על מצבות הנשים הצדקניות, הוא 'האשה הצנועה'. הדבר הנעלה ביותר לאשה הוא שבח הצניעות. זו הייתה משנת חייה.

כאמור, היא לא העירה על שום דבר, וגם לא על בגדים לא מתאימים, אך, כולם ידעו מה היא אוהבת ומה חשוב לה. כשראתה בגדים צנועים ויפים - היתה מחמיאה ביד רחבה.

אמא וסבתא מסורה

בקריאת עובדות וסיפורים מיוחדים אלו, אפשר להשאר עם רושם מוטעה כאילו מדובר במישהי שידעה רק מ'רוחניות' ו'השגות' ותו לא. ולא היא! מרת רוזנפלד היתה חכמה מאוד גם במילי דעלמא, והקפידה ביותר להיות 'מעורב בין הבריות' ולמלא את תפקידיה הגשמיים בנאמנות ובשמחה.

היתה מונחת בעולם הזה כשצריך - היתה אומרת לילדיה 'איך מאך אייך א מאמע', 'אני עושה לכם אמא', כשאמא אוכלת יש לה כח לטפל ברוגע בילדיה.

היתה לה חכמת חיים וידעה גם לספר מילי דבדיחותא כשצריך וגם לעשות דברים בלתי שגרתיים.

הבית שניהלה היה לשם דבר. בית של שמחה. הילדים היו תמיד לבושים טוב וקיבלו הכל. היה לה גם חוש אסטטי משובח, היא הבינה בעניינים הטכניים של סידור הבית, כמו כן ידעו כולם שיש לה טעם מיוחד בתפירה, היא תפרה מדוייק וידעה להתאים כל בגד למטרתו, הרבה בנות משפחה התייעצו איתה בזה וביקשו ללכת לבחור בדים דווקא איתה.

כשהכינה שמחות ידעה תמיד איך לסדר את השולחנות בטוב טעם. פעם, כשבנה עשה שמחת 'שלום זכר' בביתה, היא אמרה לו: 'תוסיף שני דברים שלא כולם קונים - אבל זה מייפה את השולחן: פירות בצבעים שונים ועוגות'.

עם זאת, היא לא היתה קשורה ל'עולם הזה'. היא הבינה וידעה מזה, אבל לא רצתה את זה. כשזה היה נוגע רק לעצמה, היא וויתרה לגמרי על העולם הזה שלה והפקירה את כל אשר לה למען ה'עבודת השם'. למען אחרים טרחה ויגעה שיהיה להם טוב ונעים.

למרות היותה שקועה ב'עבודת השם' הפרטית שלה, שמרה על קשר קרוב עם ילדיה, נכדיה וניניה. כל אחד הרגיש אצלה בן יחיד. והיה לה קשר מיוחד וקרוב עם כל אחד מהם. היתה לה יכולת מופלאה לרדת לרמתו ולדרגתו של כל אחד. וכל אחד הרגיש שאותו היא הכי אוהבת, והיה בזה מן האמת, כי בכל אחד מצאה משהו מיוחד.

'כבר קיבלתי את הוצאות הדרך שלי בחזרה...' כאומרת: בשביל תיקון הכללי זה בלבד, כבר היתה שווה לי כל הנסיעה...

למעלה מן הזמן |

« המשך מעמוד 3 »

חכמינו ז"ל אומרים על הפסוק: 'אשרי תמימי דרך', על ידי התמימות - 'הולכים בתורת ה', על ידי התמימות קבלו ישראל את התורה. בליקוטי מוהר"ן מרחיב רבינו על ענין התמימות הנדרש בשביל קיום התורה. נשים הן מצוינות בתמימות. תמימותן עמדה לעם ישראל בתקופות קשות, ובתמימותן זו הם יכולות להחזיר בילדים את התורה בצורה מיוחדת.

אשה צריכה לשמוח בחלקה, ולהאיר בליבה את הכח הזה. היא זוכה לשרת את לומדי התורה בגשמיות, וגם ברוחניות היא זו שממש שותפה לקבלת התורה, ולא רק שותפה - אלא שותף ראשון עוד לפני האנשים.

רבינו יונה כותב על הפסוק זה שהוקדמו בו הנשים, ומסביר שזה מפני שהן 'שולחות בניהן לבית הספר ומשימות עיניהן על בניהן שיתעסקו בתורה, ומרחמות עליהן בבואם מבית הספר, ומוסרות ליבם בדברים טובים שיהיה חפצם בתורה, ושומרות אותם שלא יבטלו מן התורה, ומלמדות אותם יראת חטא בילדותם...' והפירוש של מרחמות עליהן הוא, לייקר ולחבב בעיני הילד את הלימוד. כמוכן שיש מקום לתת לילד לנוח אם יש צורך, אך הרחמים האמיתיים הם לגרום לו לשמוח על המאמץ שהשקיע. 'איך זכית! אתה חוזר ממקום כל כך קדוש!'. כך נותנים לילד כח ועוצמה לגדול בתורה. כאשר הבן רואה שאמא שלו מתרגשת מזה, גם הוא שמח ומתרגש.

ומסכם רבינו יונה: 'נמצא שהנשים הצנועות מסבבות התורה והיראה, שהם הסיבה והשורש לתורה ויראת שמים.

במקום אחר באגרת התשובה מורה רבינו יונה: תהא האשה זהירה להתפלל, ובסוף תפילתה יהיה עיקר תחנוניה על בניה ובנותיה שיהיו יראי שמים ושהיו בניה מצליחים בתורה. כי עיקר זכותה של אשה לעולם הבא, שבניה עובדים להשי"ת, עושים רצונו ויראים אותו. וכשהיא בבית עולמה, ובניה יש בהם יראת שמים ועוסקים במצוות - נחשב לה הדבר כאילו היא בחיים ועושה כל המצוות, והיא במעלות עליונות לעולם הבא.

וכמו כן עיקר המצווה בחג היא השמחה, 'ושמחת בחגיך'. וראוי להתכונן לזה, להכיר בזכות הגדולה שנפלה בחלקנו, להיות הסיבה לתורה. איני שפחה, אני משרתת בבית המקדש! אני זוכה להיות שותפה לה' בקבלת התורה. ככל שנשמח בזכות הזו, כך נזכה לקיים את זה בצורה יותר נעלה.

ואיך נגיע לשמחה? כיצד נזכה לזה? גם זה בדרך רבינו הקדוש - להתפלל על זה. ממש תוך כדי ההכנות לחג. סעודות היום טוב הם סעודות מצווה, אכן, כל ההכנות לחג הנפלא הם מצווה מיוחדת. ננצל את רצון זה, כפי שהזכרנו, שאז התפילה מתקבלת ביותר, ותוך כדי הבישולים, הנקיונות והאפייה - נפנה אל ה' בדיבורים קדושים: רבוש"ע! אתה זקן מלא רחמים! עזור לנו לזכות לתורה! עזור לנו להעמיד דורות ישרים! תן לנו גאולה שלימה!

ננצל את התמימות שלנו, ונבקש שבשבועות הזה נזכה להכתב בספר החיים! שנזכה להחזיר בכל בני הבית אהבת תורה ויראת שמים. והשי"ת משתוקק לתפילותנו, ובעיקר מעקרת הבית שהיא הסיבה לתורה.

רבינו אומר שבשבועות נפתחים רחמים שאין להם גבול, אפשר להשיג ישועות ברוחניות ובגשמיות. והתורה היא רפואה להכל, ועל ידה יש המשכה של פרנסה טובה וכל הטוב.

והלוואי, שעוד השנה נזכה גם לראות בחוש 'אתה הראת לדעת, כי ה' הוא האלוקים', כבמתן תורה. במהרה בימינו אמן.

האוכל שהיא בשלה היה ערב וטעים במיוחד, היא עצמה כמעט לא היתה טועמת, היא לא התעניינה בענייני העולם הזה. ונכדיה התפלאו כיצד יוצא לה האוכל כל כך טעים. והיא ענתה להם שהיא מתפללת לה' שזה יהיה טוב במראה, בטעם ובריח (כפי המובא ביטוי כזה בסיפורי מעשיות), ובזכות זה יוצא האוכל ערב.

יראת שמים וענווה מופלאה

היא הייתה בטוחה תמיד שיש לה על מה לשוב בתשובה. פעמים רבות בסיום שיחה הייתה אומרת 'צריך לחזור בתשובה'. וכשדיברו על מעשים טובים הייתה נאנחת מעומק הלב: 'הלוואי שאזכה לעשות ולקיים'.

תפילותיה

אחת מבנותיה, בהיותה כבר אם לכמה ילדים, תקפה אותה חולשה חזקה שהתגלתה כסוג אלים של 'מונו' ה", כמו כן גם בעלה סבל מזה, למרבה הפלא הבת יצאה מזה בקלות בתוך זמן קצר, בעוד בעלה ממשיך לסבול. שאלה אחת האחיות את אמא, מה שלום הבת ואמא ענתה שכבר ברוך השם יצאה מזה, המשיכה לשאול, ומה עם בעלה? אמרה אמא: "כנראה שחסרים לו תפילות של אמא שלו..."

כי אכן את הכל היא פעלה רק בתפילות וקשר עם השם כיאה לאנשו של הבעל תפילה.

תשובתה הרגילה לכל דבר וענין היה 'בעט דעם אייבערשטן' - תבקש מהשם.

כל השנים השתדלה לחטוף ולהתפלל כמה שיותר. אך בסיימה להשיא את כל צאצאיה, יכלה להשקיע את כל זמנה הפנוי בתפילה. מאז החלה להקפיד על שלוש תפילות ביום, שלא נהגה בשנות גידול הילדים.

פעם נכנסה כלתה אליה בשעת בוקר מוקדמת, וראתה אותה לבושה כמוכנה לציאה. 'איזה אירוע יש היום?' תמאה. 'איני יוצאת לשום אירוע, התלבשתי לתפילה!'.

לפני שנים ראה בנה שהיא אומרת ב'ליקוטי תפילות' תפילות השייכים לאנשים והיא אומרת זאת בהשתכחות הנפש, אמר לה הבן בפליאה, אמא זה הרי לא שייך לנשים, ענתה לו אמא: "בתפילות הללו אני מתפללת ומתכוונת אליכם!"

כעשור לפני פטירתה החלה ללכת יום יום לתפילות ותיקין בקברו של דוד המלך ע"ה. היא בחרה במיוחד בתפילה ובמקום זה, כיון שהיה שם מנין רציני של ברסלב'רס, ורצתה להתפלל עמו. היא הייתה מגיעה מוקדם, ואומרת גם שיר השירים, אותו חיבר שלמה המלך, שהרי גם שאר מלכי בית דוד קבורים שם. מאז ומתמיד הייתה קשורה לכל קברי הצדיקים, ובכל עת מצוא פקה את קבריהם.

מה מאוד נשגבו מהלכי השם, שבשעת פטירתה הייתה בקבר דוד המלך אותו הרבתה לפקוד.

היה זה בשעות הצהריים של חג השבועות, זמן מתן תורה, בעודה ממלמלת את פרקי התהילים של נעים זמירות ישראל. אז השיבה את נשמתה לבוראה במיתת נשיקה כפי שרצתה כל ימיה - לא ליפול על אף אחד מצאצאיה לטורח. במקום קדוש זה עלתה נשמתה לשמי רום, ונתעלתה על קניינה אשר עמלה עליו כל ימי חייה.

קברה נכרה על יד קבר בעלה הדגול, בחלקה אותה קנתה בימיה, במרומי הר הזיתים. מפליא הדבר, שביארציט האחרון של בעלה, עמדה על החלקה שנרכשה עבורה, פניה מאירות בהתרגשות, והרימה את שתי ידיה לשמים ואמרה: "רבונו של עולם! כמה חסד עשית איתי! ראו נא מה עשו הארבעים ושתיים השנים הללו (בהתכוונה על עשרת היתומים הקטנטנים שב"ה הקימו בתים נאמנים בישראל כ"י). רבונו של עולם! כמה שאודה לך זה לא מספיק! גם אם אעמוד יומם ולילה ואגיד לך תודה זה לא יספיק!"

כך היא עמדה נרגשת אחרי 42 שנים קשות של אלמנות ותלאות רבות. ולא הסתפקה בזאת, אלא גם בדרך חזרה, כשירדו לעבר הטנדר, הסתובבה לעבר הילדים ושוב חזרה והודתה להשם יתברך בפנים מלאות התרגשות ותנועות ידיים שלא הייתה רגילה לכך.

מי יתן ונזכה ונשכיל לאסוף פירוורים ממעשיה הקדושים, ללכת אחרי שולי הוד והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון!

| אור בהירות הדרך - מסע החיים בדרך לאור האורות |

גם כשכבולות הידיים

בקיבוץ בבית שאן. קיבוץ חילוני כפרני ר"ל שחרט על דגלו את ערך הצינונות. כשהגיעו הבנות לשם אזי התחיל השבר האמיתי.

בחלקלקות לשונם של המדריכים, נשאבה אמי אחר מקסם השווא הצינוני. הקטנות שנשארו עיניהן אליה צעדו בעקבותיה במדרון החלקלק. יחד שוררו את המנוני תנועות הנוער. ערכים עכורים חדרו חרש דרך חומת האידישקייט בת דורי דורות עליהם חונכה וגדלה בתוככי חומות ירושלים.

באחת משבתות החופשה בעיצומו של הקיץ הלוהט הגיעו שלוש האחיות הישר מהקיבוץ לירושלים, לתוככי בתי הנוגריין אל ביתה של האחיות הגדולה שנישאה זה מכבר, רחל רובינשטיין.

המראה שלהן השתנה למראה קיבוצי אופייני. איה הצמות ובגדי הצינונות? איה הטוהר והקדושה? בעלה החסיד החשוב רבי מרדכי אלעזר רובינשטיין הזדעזע לחזות בבנות שחיי היהדות שלהן נגולו מהן באכזריות. "הן לא חוזרות לבית שאן!" החליט בהחלטה נחושה. "כך לא יראו בנותיו של בעריש הלברטל זכוננו לברכה!". הגיס ידע שחייבים לעשות מעשה של מסמכות נפשית טקס יהיה מאוחר מדי. אך מה עושים עם שלושת אלו? כיצד יקבל על עצמו לכלכל ולגדל אותן כדבעי? להשיאן בבוא העת ולדאוג לכל מחסורן? הוא פנה אל אשתו הצעירה רחל, שהיתה רק בת שבע עשרה ואמר לה: "אנחנו לוקחים אותן אלינו!", רחל לא ידעה כיצד להכיל את הבשורה על היותה אם לשלוש מתבגרות צעירות. "אבל איפה אשים אותן?" שאלה בחשש. דירת החדר וחצי שלהם היתה צפופה וקטנה גם כן. אבל לבעלה לא היתה כל שאלה. יש כאן עניין של פיקוח נפש רוחני. עוד פסיעה אחת ויגיעו אלו לשמד.

בבוקרו של יום ראשון נסע הרב רובינשטיין לקיבוץ. הוא פנה הישר לחדר ההנהלה ודרש במפגין לשחרר את שלוש הבנות, כי הוא, האברך הצעיר והאביון מירושלים, לוקח עליהן חסות מלאה על כל המשתמע מכך. המנהל פרץ בצחוק. "תראה את עצמך! לעצמך ולזוגתך הצעירה אינך יכול לדאוג, וכיצד תדאג לאלו?", אך הגיס הצעיר לא התכוון לוותר והמשיך להתנווכח עם המנהל. "תראה", בחוסר סבלנות ניסה המנהל לסגור את העניין, "תביא לי חתימה מהרב של השכונה שלך שיש בכוחך לגדלן, ואז תוכל לקחת

המנהל פרץ בצחוק. "תראה את עצמך! לעצמך ולזוגתך הצעירה אינך יכול לדאוג, וכיצד תדאג לאלו?"

אותן תחת חסותך!".

האברך הצעיר עשה השתדלויות שונות בשביל להשיג את החתימה הגואלת. לא במהרה חתמו לו על המסמך. וגם כשכן, עוד נערמו קשיים שונים על השחרור הנכסף, כשלבסוף הקיבוץ הסכים לשחרר רק את אמי, הבוגרת מבין הבנות. כששתי הבנות האחרות ממשיכות להתחנך על התרבות הצינונית הקלוקלת.

איטה חזרה לבתי הנוגריין. אך רוחה עודנה משוטטת בתרבות הרעה שבערה בה כארס, לא נותנת מנוח לנשמתה הטהורה. באותה העת הגיע אבי מחוץ לארץ. בחור חוצניק בן שלושים ושתיים שהסתובב במאה שערים כשהוא מבקש לטעום מזקני אנ"ש את תורתו של רבינו הקדוש. הוא היה רווק מבוגר, אך מקורב חדש. עיניו מלאות אור, ומידותיו והליכותיו הטובות ניכרו בכל דרכיו. שמו אלעזר וייצגהנדרל.

הסיפור שלי מתחיל לפני 120 שנה בירושלים בעיר העתיקה. שם נולדה אמי למשפחת הלברטל. הוריה היו זוג יראים ושלמים מלאי אמונה ותמימות. סבתא הלברטל חיכתה לגאולה בכל נפשה ומאודה. ליד מיטתה המתינה בציינונות מזוודת עץ בתוכה מקופלים בקפידה בגדי שבת חדשים, בגדים שיועדו למשיח. רק ישמע קול שופרו של הגואל, וכבר תצא לכבודו עטויה במחלצות כראוי לו. סבתא היתה מתפללת כל הזמן. מחברות שלימות מילאה בכתב ידה הצפוף. בתוכן יצקה תפילות לטהטות, מלאות בקשות ותחנונים. את הכל היא סיפרה לבורא עולם, אך כל המצוקות וההתמידויות, רמזים את כל השמחות והחסדים. זה מילא אותה בכוח ונחמה. "אם אספר לחברה מה כואב לי, היא תספר לי פי שניים על מצוקותיה היא. זה כן, מדוע לי לספר?" היא לא רצתה לשים בטחונה בדם. סבתא הלברטל נישעה רק על בורא עולם.

"מה את כותבת, ברכה?" שאלה יום אחד שכנה שדפקו ברלת והבחינה במחברת הפתוחה ובעיניה האדומות מבכי של סבתא. "לא חשוב. מה זה משנה?" ענתה לה, לא מתכוונת לספק את סקרנותה של זו. "נו, אמרי לי, האם זהו סוד?" הפצירה כשהיא קרבה למחברת הפתוחה בחוסר טקט מופגן. "אני מבקשת מהשם שיעזור לי. חסרות לי מעות לקנות צרכי שבת וחג", פירטה בפשטות את רחשי ליבה, כשראתה שזו לא תעזוב אותה עד שתבין את פשר העניין. עוד השכנה בפתח, והנה צעדיו של הדוור קרבים ובאים, וקולו נישא, חג מעל השכנה הסקרנית, הישר לאוזניה של סבתא המחכה לישועת השם: "דואר רשום לגב' הלברטל! חלק ירושה קיבלת כאן, וגרת! מהרי לחתום ולקבל המעטפה!" הכריז בחגיגות והגיש לאימי את הסכום הדרוש לה בדיוק. השכנה נותרה על עמדה בפה פעור. מול עיניה המשתאות התחולל לו נס שכזה. "ברכה, מהיום אני באה לקבל אצלך את הברכה שלי!" קראה בהתרגשות ויצאה מהבית. כזו היתה סבתא.

סבא היה יהודי ירא ושלם. לסבא היתה חנות קטנה בעיר העתיקה, מעין כוך צר בו מכר סוכר, קמח וקטניות במשקל. כל שנתיים הצטרף ילד נוסף למשפחת הלברטל. ילד שמח ומלא ברכת השם. שבעה ילדים נולדו להם. סבא וסבתא עברו יחד את כל קשיי המחיה ומצוקות הגוף והנפש. התמודדויות לא היו חסרות באותם ימים. אך כשבגיל שלושים ושמונה סבא חלה בדלקת ראות קשה, ובתוך שבועיים נפטר לבית עולמו מסובל ביסורים, ספינת החיים נעה בחדות שיא. שבעה ילדים קטנים, כשהקטן רק בן שנה ומחצה, מה היא תעשה איתם? כיצד תכלכל אותם מעתה? החנות נמכרה במחיר אפסי. הכסף נאכל במהירות. אין ביטוח לאומי. אין סיוע ותמיכה ליתומים הרכים. ומעט הפרוטות שהגיעו לבית מיהודים רחמנים בני רחמנים - לא הספיקו להשביע את שמונת הפיות שדרשו את שלהם. סבתא היתה צריכה את סבא כאוויר לנשימה. ככל שניסתה להשתלט ולתפקד בתוך התווה ובוהו שנוצר, לא הצליחה. הספינה החלה לטבוע במים עמוקים של עוני ודלות. הילדים היו חסרי אונים מול אמה שבורה שלא מצליחה להביא מזון לכאבי הגוף ונפש.

אנשים טובים שראו שאין כל ברירה אחרת, הכניסו את אמי איטה ושתי אחיותיה הצעירות: שרה וציפורה לבית יתומים בירושלים. הקטן נלקח לבית יתומים אחר בגבעת שאול. במוסדות דאגו לרווחתם הגשמית של הילדים, אך מבחינה רוחנית הילדים לא קיבלו מענה כלל, המוסדות לא התנהלו על טהרת הקודש בלשון המעטה.

למרות גילה הצעיר של אמי היא לקחה אחריות על שתי הקטנות מתחתיה, כשהיא שומרת עליהן תחת חסותה. לא קל היה לילדות להתרגל לאווירה שבמוסד הצנון מכל שביב אידישקייט. שפת האידיש בה היו מורגלות נשמטה מפיותיהן תחת עברית שהונהגה בו. הקשיחות והרודנות שלטה בכל ודיכאה את רוחן שגם כך היתה שסועה. אמי סיפרה לי סיפורים קשים שנחרטו בנפשה מאותה תקופה קודרת. בשלב מסוים, כשהבנות הגיעו לגיל עשרה, העביר המוסד את אמי ואחיותיה יחד עם נערות נוספות לדור

אור הנעלם | חידה

מארבעה יוצאים שניים
 סנדלר ומשרת בינתיים
 האחד יושב בירכתיים
 השני בין המצריים
 אם לסוף נביט
 נבין את התכלית

קוראות יקרות!

עקב הקדמת הורדת הגליון לדפוס, לא נערכה ההגרלה על הפותרות נכונה את חודש אייר.

בחודש הבא אי"ה תיערך הגרלה בין הפותרות של אייר, ובין הפותרות של סיון

עמכן הסליחה!

בין הפותרות נכונה יוגרל
 תו זיכוי על סך 50 ₪ בחנות לבחירתכן
 פתרונות לחידה יש להקליט בקו המערכת בשלוחה 1
 079-5682867
 או לשלוח פקס 077-3180237
 עד לתאריך י"ז בסיון תשפ"ד

הגיס הצדיק הבחין בו לאחר התפילה בבית הכנסת, ורעיון לשידוך בזק נרקם בראשו. הוא חזר הביתה ואמר לאשתו הצעירה על הרעיון. במרץ נעורים הם קידמו את העסק לגמר. כן, כך עשו שידוכים אז בעיר העתיקה. הוא פשוט הציע לאבי את גיסתו בת הכמעט שש עשרה... העיקר להציל את האידישקייט.

ולמרות שהציונות שבתה כבר את ליבה של אמי, והסיסמאות הנבובות עדיין רפרפו על דל שפתייה, אבל בסיעתא דשמיא הסכימה לשידוך הגדול ממנה בשבע עשרה שנה. הם נישאו בשעה טובה ומוצלחת ואבי החדיר באמי דעת אמת בצורה כה חזקה וברורה, עד שהיא התחרטה כל חייה על התקופה הציונית וחזרה בתשובה שלימה. אמי לעולם לא שכחה תקופה זו, ובעתות מצוקה ומשבר, בכתה תמיד לפני השם שיסלח וימחל לה על עוונות נעורים.

הם, אבי החוצניק ואמי, היו שונים מעט בנוף הירושלמי, שפת האידיש, לא היתה שגורה כל צורכה על פיהם, אבל צדקותם, תום לבם, ומעשייהם הטובים היו לשם דבר. ויחד הם הקימו דור ישרים מבורך של חסידי ברסלב תמימים ופשוטים, נדירים ממש.

כשראיתי ב"אבקשה" את הכתבה שפורסמה על הדוד מרדכי אלעזר רובינשטיין זצ"ל, לחשבתי כמה הכרת הטוב יש לי אליו, כיצד הסכים להכניס את אמי לביתו הקטן, לדאוג לכל צרכיה, ואף להוצאות חתונתה במסירות נפש שאין כדוגמתה. כל האידישקייט והפרומקייט שלנו כיום, הם בזכות הדוד.

ואת עוז הרוח של הדוד, כשמסביב העולם סער וגעש, בנים ובנות נאבדו לתוככי התרבות הציונית הכופרת, את הסיעתא דשמיא שליוותה את המהלך כולו, אני מייחסת לסבתא. סבתא הלבטל שלא ויתרה מעולם על היהדות של ילדיה. סבתא הלבטל שהתפללה כל חייה ובכתה להשם. היא לא הייתה דברנית. את הדיבורים היא דיברה רק איתו יתברך. נסיבות קשות לקחו ממנה את הזכות לגדל את ילדיה, שנלקחו לחינוך שאינו טהור. אבל היא המשיכה להאמין בדור ישרים מבורך שלה. להתפלל ולקוות. היא לא נתנה להווה הקשה, המעיק, למחוק לה את האמונה. בלי שום כבוד חיצוני, היא ניצחה את המלחמה החזקה. היא משכה את צאצאיה מציפורני הכפירה הציונית, חזרה לדרך השם. הפלא הגדול הוא שגם שתי הבנות שנתרו בקיבוץ, ועברו מה שעברו, זכו ברבות השנים לחזור בתשובה שלימה ולראות צאצאים יראים ושלימים ביניהם תלמידי חכמים ואף ראשי ישיבות.

בתור נכדה אני עוד זוכרת איך שרנו עם סבתא "זאל שוין זין דיגאולה" (מתי תבוא הגאולה). אצל סבתא שרו רק על הגאולה. כל נכד שנכנס אליה ידע, אם ישיר ויבקש עם סבתא על הגאולה יקבל סוכר קנים, או חצי שילינג לקנות משהו טוב. עם סבתא מבקשים דבר אחד: משיח! שיבוא ויגאל מהרה!

לא קל להתמודד בדורנו גדוש הניסיונות וההסתות מבית הבעל דבר. ילדים טהורים רבים יורדים מדרך אבות ועוברים ניסיונות קשים ומרים. הסיפור של סבתא נותן כוח להמשיך להתפלל, להאמין ולבטוח. סבתא אף פעם לא התייאשה מהתפילה. גם כשהמציאות היתה רחוקה מנחת. סבתא האמינה תמיד שהנחת בוא תבוא. זה רק עניין של זמן עד שהנשמות הקדושות יתגלו והטוב ינצח את ההסתרה. ואכן סבתא זכתה וראתה את הנחת עוד בחייה. מאתנו נדרש להתפלל להתפלל ושוב להתפלל. בלי להפסיק! בכוח האמונה, הילדים יצמחו בעתם ובזמנם בבית השם וירו את בורא עולם ואותנו רוב נחת וקדושה, כולם ישובו. לא יחסר איש.

על מרת אָדל בת הבעל שם טוב הקדוש,
מספר: "שכל היום התהלכה עם פסופים
להשי"ת, ושאלה עצמה, מה עוד יכולה
אני לעשות דבר שיהיה לרצונו יתברך"

שיחות מלב אל לב |

א. הכהן

את קיום התורה קיבלנו מרבינו!

בכל לב ונפש, להרגיש חיות ושמחה. אני רוצה שגם הילדים שלי יזכו. עוד תראי איך בעז"ה כשאת מתפללת - הקב"ה יאיר את דרכך. את תזכי לקיים את העצות של רבינו הקדוש ולהרגיש שמחה וחיות.

ואם נראה שבמרוצת החיים אין לנו את הזמן לעצור ולהתפלל, אפשר ממש עכשיו תוך כדי קריאה לבקש מהשם - אני רוצה לדבר איתך ולהשיח יותר את הלב לפניך. תעזור לי שיהיה לי יותר זמן וישוב הדעת לזה...

רציתי להזכיר גם כמה עצות 'קטנות' מהרב"ה, שנותנות הרבה שמחה וחיות ולא אורכות הרבה זמן... הראשונה היא, שפעם ביום, אולי אחרי שטיפת כלים או מתי שרק נזכרים בכך - פשוט לצאת בריקוד קטן. גם הילדים יכולים להצטרף. כמובן לא לשכוח לסגור תריסים וחלונות, להזהר שלא להתראות. למחוא כפיים, לבחור שיר שישמח אותנו, ופשוט לרקוד... 'אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו...' 'מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד...' גם חצי דקה יכולה לתת הרבה שמחה.

עוד עצה טובה היא להודות להשם יתברך במהלך היום, גם על דברים קטנים. רבינו הקדוש הודה להשם על כל דבר מאכל שהכניס לפיו. הלוואי שנוכה שכאשר רק נזכר בכך, 'נזרוק' להשם דיבור של תודה. זוכים בזה לקרבת אלוקים מענגת: רבינו של עולם, תודה על המרק, תודה על הירקות...

ידוע גם מאנ"ש שהפה שלנו הוא כמו 'טחנת קמח'. עלינו לטחון בו כל הזמן דיבורים קדושים. יהי רצון שנוכה לכך אפילו מעט. פה מילה ועוד דיבור. כאן הודיה להשם, שם תפילה ובקשה. ומהקצת הזה - נעשים דברים גדולים מאד.

הלוואי שכולנו נזכה באמת לקיים את העצות של רבינו הקדוש מתוך תמימות ופשיטות וכך להיות בשמחה תמיד. שנוכה במהרה שהאור של רבינו יאיר בנו, בכל עם ישראל ובכל העולם כולו. ויחד נזכה לגאולה השלמה בקרוב בחסד וברחמים.

במה זכיתי היום...

ש. גניש, אלעד - אפשר פשוט לבקש מהבעל לשמוע דיבורים מהרב"ה. בשולחן השבת, או בכל הזדמנות אחרת לגלות - גם אותי זה מעניין... אולי יש איזה דיבור מרבינו על החג או המועד...? אפשר גם לפתוח איזה ספר קטן מספרי ברסלב ללמוד בו כל יום שורה או שתיים ולנסות לחשוב איך אני מיישמת בפשטות בחיים שלי.

חברה יעצה לי פעם להתבונן פעם ביום: מה זכיתי היום? ... גם בפעולות קטנות ופשוטות, כמו לחפש בעצמי נקודה טובה תוך כדי ביטולים וכביסות או לצאת באיזה ריקוד קטן על שמחת יהדותינו... כן, עם הפעולות היקרות והתמימות האלו - אני יכולה ולהחיות את עצמי...! הלב מתחמם ומאיר - גם אני שייכת...

כל השנה אנחנו צריכות את רבינו...

ש. קיפניס, בית שמש: באמת זאת זכיה גדולה, להרגיש אור וחיות אצל הרב"ה. אמנם 'מניעות' בחיצוניות - בדרך כלל אין לנו. אנחנו, ב"ה, חיות בין חסידי ברסלב, ויש לנו את הספרים הקדושים בבית. אבל 'מניעות המח' - יש גם יש. כל השאלה היא כמה זה מחיה ומרגש, ונותן לי כח במעברי הימים

ש.ג. מירושלים משתפת: "נתי! חיה'לה! בואו נסתכל בחלון," אני מנסה להעסיק את עוללי המקפצים באוטובוס, "תראו, הנה מטוס!!!", "אה", צוהל בן השלוש "כמו שטאטי נסע לאומן..."

מהספסל המקביל, מרימה אשה אחת את ראשה בהשתאות. ניצוץ מתרגש בעיניה; "מה, את ברסלביט?" היא שואלת. "כמה טוב לכם! אני כל כך אוהבת לשמוע דיבורים של רבי נחמן... איך הוא מחיה אותי בכל פעם... הוא הציל לי את החיים... ממש!". הנסיעה ממשיכה ואני מרגישה בתוכי צביטת כאב מתגעגע - ממה היא מתפעלת כל כך?...

עם הופעת 'אבקשה לבית', אני קוראת ומבינה שלרב"ה יש לתת לי חיים טובים ומתוקים, הרבה מעבר למה שהכרתי עד היום. ואני רוצה לשאול: 'למה נגרע?' למה לי, שכבר נולדתי חסידת ברסלב, לא יהיה את האור בעיניי ואת החיות והשמחה בלב? איך אני, כאשה יכולה להתקרב אל הרב'ה?

אנחנו משוקעות בטוב...

א. הירש, צפת: הרב"ה אומר בשיחות הר"ן: "שִׁישְׂרָאֵל, מִמַּחַת שְׁהֵם מְשַׁקְעִים וְיִגְלִים כָּל כֶּף בְּטוֹב, עַל פֶּן אֵין מְרִישִׁין כָּל כֶּף אֶת שְׂבַח מַעֲלַת גְּדֻלַּת הַשְּׂבַח הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל 'אֶקְדָּמוֹת' שְׂאוּמְרִים בְּשִׁבוּעוֹת". גם אם לא תמיד אנחנו מרגישות את ה'אורות' והחיות החדשה לה זוכה מי שמתקרבת, יש לנו את הזכות שאנחנו רגילות ומשוקעות בטוב שהרב"ה הנחיל לנו. ההתבודדות, השמחה, האמונה, ההתקשרות לצדיקים, ללוות שמחה מהעתיד, לזכור את יום המיתה. כל המתנות הללו הן חלק מהיומיום שלנו, ברוך השם.

הסוד הוא לשאול

ק. ר. מירושלים - באידיש אומרים - 'א געווארענער איז ערגער ווי א געבוירענער.' אני זכיתי להיות מקורבת. באתי מבית חסידי, ושם - כל הזמן שומעים על הרב"ה. כשהתקרבונו, רציתי לדעת 'איך נהיים ברסלב?'. חברה שלי, מקורבים גם הם, גילתה לי שהסוד הוא להתחיל לשאול את הבעל. לברר ולחפש. כך נפתח שיח ויש דיבורים ותשובות, והאווירה מתמלאת חיות, ב"ה.

כנשים חסידות ברסלב אנחנו יכולות להתקרב מאד אל הרב"ה. יש לנו את הכח והכשרון להכניס בבית את האווירה של ברסלב. להזכיר דיבורים שהרבה הנחיל לנו. את החיות מהתהילים, את השמחה. אם יש קושי או עצבות, אפשר להיזכר מה שימח אותי פעם. או לחילופין - ללוות שמחה מהעתיד. כשמקיימים את העצות עם אמת, בתמימות ובפשיטות - זה פשוט 'עובד' וזוכים לשמוח...

לכל אחד יש את הזכות לחפש את האור של הצדיק.

פ. כהן, ירושלים - אנחנו יודעות שברסלב לא עוברת בירושה. לכל אחד ואחת, גם אם כבר התקרב או זכה להיוולד בחסידות ברסלב - יש את העבודה והזכות לחפש את האור של הצדיק.

איך למעשה אשה יכולה להתקרב? רבינו מלמד אותנו שעל כל דבר שבקדושה - צריך לבקש מהקב"ה. פשוט להתפלל ולבקש מהשם בכל הזדמנות, שהאור יאיר בי, במשפחתי ובכל עמ"י. אחרי הדלקת נרות, ובכל יום, מתי שרק נזכרים - רבש"ע, אני רוצה גם להיות יהודיה כשרה כרצונך

| ניגון מיוחד משלי

כָּתוּב | ר. לב

וּבְאוּ פְלִים יְתוּד

וְהִתְיַצְבוּ,

כְּסוּפִים נְעָלִים, שְׁאִיפּוֹת

שְׁגָבָהוּ.

גַּם קְשִׁיִּים וְנִסְיוֹנוֹת

אֲשֶׁלִּיּוֹת שְׁכָאָבוּ,

הַרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים

עֲמַל וַיִּזַּע תְּבַעוּ.

(מֵאוֹם לֹא אָבִד!)

וּבְאֵתִי בְרָגֶשׁ, דְּמַמַּת הוֹד

עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר,

לְהִטּוֹ עֲקָבֵי חוֹלוֹת יְשִׁימוֹן

מִבְקֶשֶׁת פְּתִיחוֹ שֶׁל מְבַצֵּר,

וְאִין מִים אֶלָּא תוֹרָה!

מְרוֹמֵם הֵר וְנִשָּׂא בְקִדְשָׁהּ

לְמַרְגְּלוֹתָיו אֲנִי הַקְּטָנָה,

אוֹר אֵינְסוֹף נוֹגֵה

הַתְּגַלּוֹת נִשְׁמָה חֲדָשָׁה,

בְּאֶהֱבַת אֶמֶת וְחֻמְלָה

לְרַפָּא בֵּת מְלָכָה חֲלוּשָׁה.

יִדְעַת אֲנִי שִׁישְׁנוּ בְּוִדָּאִי,

עֲמָקָה תוֹרָתוֹ, מְנִי יָם רְחֵבָה.

אֶאֱסֹף, אֶלְקֶט, לְמֵלֵא בָּם יְדֵי

עָלִים וְסִפְרִים וְעִצּוֹת לְרַפּוּאָה.

שִׁיר בְּלִבִּי, הוֹדִיָּה בְּשִׁפְתֵי

לְאֵב רְחֻמָּן בּוֹרֵא עוֹלָמִים

כִּי בָנוּ בְּחַר מְכַל לְשׁוֹן וְעַמִּים.

שלי ממש. כי חבל שרק בראש השנה, כשהבעל נוסע לאומן, נזכר שיש לנו רביה. הרי כל השנה אנחנו כל כך צריכים את רבינו...

יש לי חברה שהתחנתה עם ברסלב'ר והתקרבה, והיתה גם מדברת מהרביה. ובמשך כל אותו הזמן - אחיה, שהתקרב גם הוא, היה אומר לה: "די רביה לייכט נישט ביי דיר" - הרביה לא 'מאיר' אצלך... היא לא הבינה מה הוא מתכוון... הרי היא חסידת ברסלב! לאחר תקופה, היא זכתה שידלק בה אותו ניצוץ בוער. אז התברר לה שעד אז היא ידעה, אמנם, מהרביה אבל ה'דעם רעבינ'ס זאך' לא היה חי ומאיר בתוכה.

אז איך נזכה שזה יאיר אצלנו? עצם השאלה מראה שיש לנו חיפוש ורצון להיות קשורה לרבינו. מה שאנחנו צריכות זה פשוט ללבב זאת עם הפה והלב. אפשר להגיד 'הריני מקשר'. ובפשטות לפתוח את הספרים היקרים שהרביה השאיר לנו. וכשאנחנו מחפשות בהם בתמימות רוגע ותרופה לנפשנו - אנחנו זוכות להתחיות ולקבל כאלה עצות, דעת וכוחות נפש, שכבר לא צריך שום טיפול רגשי. אדרבא, הרביה מטפל בנו עד השורש, בכזו רחמנות, שרק רופא נפשות אמיתי יכול לטפל. אין לי עניין לחפש חיות ממקורות אחרים. הרי יש לי כזה רבי, ואת הכל אני יכולה לקבל אצלו באופן שרלוונטי מאוד גם, ובעיקר, בימינו.

כאשה, אני אמנם לא מתימרת להבין מהלך בליקוטי מוהר"ן, או את העמקות שבסיפורי מעשיות. אבל מרגישה שהרביה רוצה להחיות אותי ממש. ובפשטות אני אחפש איך זה שייך אלי. איך גם בתוכי יש בת מלך שנאבדה. ואני מתעקשת לחפש ולהאמין ש'ישנו בוודאי'. שזה יהיה חי אצלי! שאני אלך במשך היום ואקבל כח ושמחה ותקווה מהזכרון הזה. שהמשיבת נפש יחיה אותי! שהליקוטי עצות יחיה! שנפתח סיפורי מעשיות ונקבל כזו דעת! וזאת הגדלות של רביה"ק, איך אשה פשוטה יכולה גם היא לקבל חיות ושמחה מתורות גבוהות כל כך שגם ה'רזיגע למדנים' - הלמדנים הגדולים מתאמצים לרדת לעומקן. כי באמת להיות חסידת ברסלב מלאת לבביות וחיות - זה לא דווקא בכמות, זה בעיקר במהות. לא רק לסמן וי על 'סדר יום' של ברסלבי; תיקון הכללי-וי, ליקוטי תפילות-וי... אלא בעיקר בחיות הפנימית שדולקת.

בחיים אנחנו כל הזמן ברצוא ושוב, בעליות וירידות. אז גם מי שכבר זכתה לטעום את המתקנות של היין ההונגרי, גם מי שלא ידעה ממנו בכלל - אנחנו יכולות לזכות לשמוע את הדיבורים ולקיים את העצות אפילו בלי לב. ויחד עם זאת, לרצות ולחזור שהעניין של הרבי יהיה חי ונושם אצלי, כל הזמן יותר ויותר.

כשאני מחפשת מה הרביה אומר לי ממש - זאת בדיוק קבלת התורה בשבילי. כמו אותה אמירה שנהגו אנ"ש לומר; את התורה הקדושה קבלנו בהר סיני ממשה רבינו. ואילו את הכח והעצות לקיום התורה - זאת קבלנו מרבינו...

ושאלה לחודש הבא: הרביה גילה לנו שהעולם הזה מטעה אותנו מאוד. ובברסלב מדברים הרבה על למאוס בהבלי עולם הזה. יחד עם זאת, כנשים - עיקר ההתעסקות שלנו במשך היום, זה בדיוק עם העניינים האלו. ומן הסתם, אין הכוונה שנתעלם או נמאס בצרכים שלנו או של בני הבית. כיצד אנו מיישמות את זה בחיים?

יש לך מה להגיד? את מוזמנת "להזכיר כל אחד את חברו, כל העצות טובות שידועים ומבינים כל אחד, כפי מה שקבלו מרבים" (משיבת נפש, ג')

ניתן להשאיר תשובות בקו המערכת שמספרו: 079-5682867 בשלוחה 1 או לשלוח פקס ל: 077-3180237

זמן לצניק

התכחשות | פרק 3

תקציר: לחנה וצבי בן יחיד והם הורים שכולים למספר תינוקות שנפטרו לאחר לידתם. צבי מתחזק בתורת רבינו. חיים, אחיה של חנה, שומע את השמועה על צבי ומזמין את חנה לשיחה עם הוריו. חנה מבינה שמדובר בהתנגדות לא רק מחוץ אלא מבית. חנה מגלה כי אחיה לוקח את בנה היחיד בן העשר בלי רשות. היא ממחרת לרדוף אחריו.

ה. פלדר
סיפור בהמשכים על רקע היסטורי

המברק שהגיע לאומן בישר בשתי מילים. "שמענו את הבשורה המרה וישבנו שבעה. נא לחכות. אנחנו מגיעים". חנה אחזה את המברק כאילו היתה כעת מטלטלת באוקיינוס סוער, והיא נאחזת בגלגל הצלה. הם מגיעים.

סוף סוף. גם הילד יהיה בידים טובות. יהיה להם לא רק מחסה אלא גם משפחה. הם, המשפחה של צבי, יגיעו, והיא תוכל להתחיל בחיים חדשים רק אחרי שתדע שגם הבן שלה מוגן.

הם יגיעו, והיא שמחה לא רק משום שהמשפחה של צבי תהיה בוודאות לצידה, אלא גם מפני שהם יטעמו את טעם התפילה הברסלבית. גם הם ירגישו את רגע המפגש העוצמתי, יבינו את המטרה של צבי ויתחברו אליה.

כשחנה ונפתלי הגיעו לאומן, אומללים וחסרי אונים, לא יודעים לאן ללכת ולאן לפנות, הודיעה חנה לנפתלי שהם הולכים קודם כל ל'רבינו'. לאחר מכן ימשיכו הלאה ומאחר והיה ברור שסיכויים איתם, המשיכה העגלה לדהור לכיוון הציון. הכל היה נראה אפורי. שמש קרה. שלג קפוא. ומבנה פשוט. נפתלי פנה לצד הגברים והיא לצד הנשים. מסתוררת מהדרך, מהנסיעה, לא מאמינה שהגיעה לכאן לבד.

מהר מאד הבינה שהיא לא לבד. רגע אחד של תפילה, ומעיינות הדמעות שהיו חסומות כדי לשדר כח לנפתלי שלה - נפרצו. ואנחותיה בקעו רקיעים. אושר גדול לצד כאב נוראי. תחושת ההתעלות עוטפת אותה במשך שלוש שעות. שלוש שעות רצופות של בכי, כשהיא מבקשת לדעת איך ומה תעשה עכשיו.

פתאום היא שומעת מישהי מדברת אליה. נעצרת לרגע מתפילה ומסתובבת. אישה מבוגרת. מציגה את עצמה בשם רבקה, ושואלת אותה האם היא צריכה עזרה. מהר מאד היא מספרת לרבקה את סיפור חייה. רבקה מבקשת ממנה להמתין בציון. יוצאת החוצה וחוזרת כעבור זמן מה מאושרת. "מצאתי לכם מקום להיות בו. בואו...".

מרגש אך מעציב היה לשמוע איך תושביה היהודים של אומן מרחמים על 'האלמנה והיתום'. מימיה לא חלמה שתמצא את עצמה במקום כה נחות ונמוך. היא היתה זו, שמארכת בבית שלה, היא היתה מהנותנים. איך היא התדרדרה והגיעה למצב כזה, שעליה להימלט מבית אביה.

משם, קל היה לשלוח מברקים ולבדוק האם יגיעו תשובות ממשפחתו של האב המנוח. לנפתלי, שהיה חסר מנוחה, היתה חזרת ואומרת: "חכה חכה. הדוד יגיע, יגיע הסבא. יהיה לך טוב, בעז"ה. לא ישאירו אותך לבד".

והיא המתונה.

ברגע שבו שמעה שהם מגיעים, רווח לה והרגישה שתפילתה התקבלה. בינתיים, בבית מארחיה, הקצו לה חדר קטן, בידיעה שהם נמצאים לזמן קצוב בלבד.

חלף שבוע. שבוע שלם שבו את מרבית הזמן ניצלה לתפילה. לא האמינה שהיציאה לדרך מלאה היתה בתקווה והתחלה חדשה, וכעת היא אלמנה. שבוע שבו הזדככה בדמעות והתעלתה באמונה. שבוע של צפייה דרוכה. מהמשפחה שלה אסור לה לבקש עזרה.

אבל המשפחה של צבי - ובכן, היא בוודאי תתמוך בילד, תתמוך בכוונות הטובות של צבי, תראה את הבחירה שלו ותעזור לה. כל כך חתה לרגע הזה, שסוף סוף תוכל לראות בני משפחה סביבה.

והרגע הזה קרה.

סתם בוקר אחד. השמש עדין היתה חלשה ומפקת. דפיקות בדת המארחים שלהם. הם כל כך שמחים. הנה. מישהו בא לסייע לאלמנה. הסיוע שלהם הסתיים על הצד הטוב ביותר.

נפתלי כבר בתפילה. לאחר מכן, הוא מצטרף למלמד שהסכים לפרוש עליו חסות למשך שבוע זה. היא מתארגנת בזריזות ויוצאת החוצה.

השלג מתמוזג עם פרוותה הלבנה של לייצה - גיסתה הבכורה. לרגע הן מביטות אחת בשניה. לייצה היא האחות הבכורה של צבי המנוח. לייצה היתה דמות אימהית ומגוננת במשפחה. וכעת היא שבורה לרסיסים כשהיא פוגשת בה.

"איך? איך זה קרה ומה? לאן נסעתם? ספרי לי הכל חנה", מבקשת ממנה לייצה בקול יציב אחרי הפגישה המרגשת ביניהן.

קודם היא רצתה לדעת איך נפטר אחיה. לאחר מכן, בעודה מישירה אליה מבט, סיפרה שעשתה דרך כה ארוכה כדי לעזור למשפחתו של אחיה, גם אחרי שעזב את העולם. "אני מרגישה שהוא קרא לי לכאן..."

סומק של התרגשות עלה בפניה של האלמנה. גם היא הרגישה שחסד עשה איתה הקב"ה שהגיעה לכאן. קריאתו של הצדיק. מקום של חממה, מקום של התעלות, מקום שבו היא יודעת בוודאות שמה שנעשה - הכל לטובה ומרפא הוא.

וחנה סיפרה. סיפרה איך יצאו לדרך.

אבל לייצה עצרה אותה.

"לא חנה. לא משנה איך יצאתם לדרך. תספרי מהתחלה"

"מהתחלה ממש?"

"ממש."

לייצה כבר יודעת על פטירתו של התינוק האחרון. לפיכך מתחילה חנה לספר על ההתמודדות שלאחר מכן. על צבי. על האור והנחמה שהביא הביתה. על מילים שהקריא לה והסביר אותן. "לייצה, אלו היו מילותיו של רבי נחמן מברסלב. בוודאי שמעת עליו. הרי לא סתם הגענו לכאן."

חנה מרימה עיניים לחות, מנסה לפגוש במבטה של לייצה, לראות את ניצוץ ההבנה. "צבי אמר, שדיבוריו של רבי נחמן מעצימים את האמונה אבל גם משנים מציאות. חיים חדשים. שמחה אמיתית. יהודית. וכשהמשפחה שלי שמעה על זה..."

ללייצה יש עיניים קרות. למה? כי היא מנסה להיות חזקה? קולה של חנה רועד. היא מנסה להמשיך ולדבר למרות שפתאום משהו מרגיש לה שלא בנוח. "המשפחה שמעה. הם הגיעו. אח שלי. הם כמעט חטפו את נפתלי. בשתי ידיים שמרתי עליו. אחר כך הבנתי שנפוצות שמועות על נפתלי ושאלו הוא רוצה להמשיך בדרך שלו אנחנו חייבים לעזוב ולהמשיך הלאה. וזה לא היה קל. נסעתי להיפרד מההורים שלי. וראיתי את הבכי שלהם. ואיך הם במצוקה. ואיזה נסיון השם נתן להם, שהחתן שלהם ככה הפך את עורו. אבל אני ראיתי, לייצה, בעיניים שלי ראיתי איך מילים נכנסות ללב ואיך הוא מתנקה פתאום, מזדכך. הבנתי שזו הדרך שאנחנו הולכים בה. וצבי, את מכירה אותו, את יודעת כמה הוא נחוש. כשהוא מצא מעין עם מים זכים הוא לא הרפה. המשיך לשתות ממנו."

הבנתי שאין טעם להישאר. שאסור לנו שכל העיירה תרעד ממריבה משפחתית. צבי אמר שניסע קודם לרבינו, ניסע לאומן. ומשם נחפש מקום להקים בו בית מחדש. משנה מקום - משנה מזל. ושהכל לטובה. אני פחדתי להישאר. פחדתי שפתאום הם כן יניחו על נפתלי את היד.

את שומעת לייצה, בלילה האחרון בחייו הוא ישב ולימד את נפתלי תורת

רבינו. ונפתלי, הוא כבר לא ילד. הוא נער. הוא בחור. הוא אדם מבוגר. הוא הבין על מה מדובר. אמר לי - אמא, אני לא אשכח את מה שאבא לימד אותי. לא משנה מה יקרה. לא משנה כמה ירדפו אחריו, אני אלך בדרך שלו. נו, ואני אמא, אישה אלמנה, בקשתי בשבילו את הכי טוב ומצאתי את ברסלב. אני שמחה שהגעתם לכאן. שמחה. תודה השם שהגעתם! תודה ששמעת לתפילתי". היא מסיימת בתפילה.

שוב מביטה בלייצה, ושוב משתוממת לראות את עיניה קפואות יותר מהשלג.

"ההורים שלי התאבלו על צבי. אני לא יודעת על מה הם יותר בכו" מתחילה לייצה לדבר בקול יציב. ברור. בלי גמגום.

"מה פירוש?"

"הם בצער נוראי. גם על פטירתו של צבי, וגם על כך שבימים האחרונים שלו הוא לא הלך בדרך האמת."

לייצה קמה.

חנה נסערת, קמה מהכיסא גם כן.

לייצה אומרת לה קול קר. "אני מרחמת עליך חנה. זה שאח שלי טעה, זה לא אומר שאת צריכה לטעות. קמה התנגדות עזה לכל תנועת ברסלב. ההורים שלך, אחיך, משפחתך, הם מסרו את הנפש כדי לשמור על נפתלי והם לא הצליחו. הקב"ה רצה שאנחנו ניקח את נפתלי איתנו."

"לא לייצה... למה... למה..."

לייצה בוכה. הקרח מתרסק. נשאר מציאות נוראית. גם לה לא פשוט לנפץ תקוות של גיסתה האלמנה. לייצה ממהרת להבהיר: "אני לא כאן לבד. לייבי נמצא, גם הרשל ויענקל. כולם. כל האחים של צבי הגיעו. הם רוצים לדעת היכן הוא נקבר. הם רוצים לעלות על קברו בשלושים, לומר קדיש. לקחת איתם את נפתלי. אבל בעיקר הם רוצים... נפתלי הוא הנצר האחרון שנשאר לצבי. הם נרעשו מאד כששמעו שאתם כאן לבד, ואומרים שתגיעו להיות איתם."

"אני צריכה לחשוב."

"חבל. חבל מאד חנה. אין הרבה מה לחשוב. או שהילד יסע איתנו או שאת תצטרפי. יפה מאד שהתפללת, אבל נפתלי הוא חלק מהמשפחה שלנו. אבא שלי לא יוותר עליו. לא יתן לנפש היחידה הזו, הנצר היחיד, ללכת שולל בדרך של שקר. את מבינה את מה שאני אומרת לך, חנה, נכון?"

"אני.. אני רק רוצה לדעת אם הלכתם להתפלל ב..."

"לא. וגם לא נלך. תפסיקי, חנה. אל תהיי ילדה קטנה. מישהו שכנע את צבי. טיפס על הכאבים שלו, על הצרות שלכם."

"זה לא נכון"

"אבל נפתלי ראוי לחינוך אחר. הוא לא יתום בלי משפחה. אנחנו כולנו נשמור עליו. ובאצילות ליבנו אנחנו מזמינים גם אותך להיות חלק בגידול שלו."

"אין דבר כזה שמוציאים ילד מחזקה של אמו."

"ואם האמא לא יכולה ולא כשירה לגדל את הילד?" ענתה לייצה. הקרח מתקבע שוב בעיניה. תחושה של שליחות קדושה בקולה.

ליבה של חנה התחיל לפעום בפראות. איפה נפתלי? האם הוא במקום בטוח עכשיו? מה הספיקו לעולל אחיו של צבי? למה בכלל הודיעה למשפחה?

"חשבתי שבאתם לעזור". היא דיברה בפאניקה.

לייצה ענתה ברוגע מפיס. "אבל זה נכון, חנה. זה באמת נכון. באנו לעזור."

